

eF Tema del dia

Una pobresa en augment

Pàgines 2 a 4

TALLERS SOCIALS CONTRA UNA PENÚRIA INVISIBLE

Desesperació energètica

Dues entitats assessoren el creixent col·lectiu que no pot pagar la llum i el gas

«Els meus fills preguntaven per què no hi havia llum per estudiar», diu un afectat

ELENA PARREÑO
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Parlar de pobresa energètica és parlar de la impossibilitat econòmica de mantenir la casa calenta a l'hivern. Amb aquesta premissa comença Elisa Gutiérrez la xerrada i taller de factures energètiques de les associacions ABD i Ecoserveis. La frase compta amb l'aprovació silenciosa dels 18 assistents, aturats de llarga durada o responsables de famílies nombroses que no poden fer front a les seves despeses. Núria Salas, també voluntària, explica que «el perfil de la pobresa ha canviat molt i cada vegada ve a assessorar-se més gent que fins fa poc tenia una situació digna». Segons l'Idescat, el 2011 el 26% de la població catalana tenia dificultat per mantenir la vivenda en una temperatura adequada i 193.000 famílies no podien assumir les despeses d'electricitat i gas en un termini adequat.

La xerrada va tenir lloc a la seu de l'associació de veïns de Collblanca la Torrassa divendres passat, un dia

consells

COM REDUIR LA FACTURA

SOBRE EL CONTRACTE

➔ És important comprovar si la potència contractada s'adequa a les necessitats de cada llar. Algunes persones en situació de vulnerabilitat poden sol·licitar la tarifa d'últim recurs i el bo social.

ALTRES MESURES D'ESTALVI

➔ Una nevera encara que sigui d'ampolles buides gasta menys que si està buida, també és recomanable col·locar l'estufa al costat de la paret més freda i mai al centre de la sala, o posar la calefacció a una temperatura màxima de 21 graus. A més a més, no s'han de deixar mai endollats els carregadors de mòbils i ordinadors.

després de l'anunci del cop de tarifa elèctrica per al mes de gener. L'Abdeslam està desesperat perquè té tres fills i només es poden dutxar amb aigua calenta una vegada a la setmana. «Si tenen fred, només els puc donar mantes. A casa no es posa calefacció», diu. Assistir a la xerrada és reconèixer una forma de pobresa que, encara que invisible, afecta cada vegada més persones. «Fa uns anys, quan preguntàvem a la gent si passava fred a casa, deien que no –relata la Núria–. Ara la situació és tan límit que s'ha perdut la por».

DESCONEIXEMENT // L'Elisa prossegueix amb la xerrada, que consisteix primer a explicar la pobresa energètica a aquells que la pateixen i les causes, alienes a ells. «També us donarem trucs per reduir el consum i us ensenyarem a llegir la factura de la llum per saber què pagueu i si hi ha una possibilitat de reduir aquest consum», diu l'Elisa. Una possibilitat que, efectivament existeix en gairebé tots els casos. Molts d'ells tenen contractades potències superiors a

les que necessiten, desconeixen l'existència del bo social al qual es podrien acollir o no tenen contractada la tarifa d'últim recurs. I és que una qüestió recurrent és la falta d'informació de les comercialitzadores als usuaris. En la xerrada també recomanen comprar electrodomèstics eficients. «¿Algú ha comprat un electrodomèstic?», pregunta l'Elisa. «iPerò si no podem pagar la llum!».

Al'Adams, aturat de 48 anys i amb tres fills, li van tallar la llum tot l'octubre per un impagament que afectava un local al seu nom. Va haver

d'afrontar com va poder l'alta del subministrament a la seva vivenda. «Tan sols ens hi vàiem amb la llum del carrer, és horrible, una cosa que no hauria de passar ningú», diu. «Els meus fills no podien estudiar i preguntaven per què no hi havia llum». Davant seu, una dona reconeix que ja no posa la rentadora a casa. «Baixo a la bugaderia del carrer, i per quatre euros rento 12 quilos de roba».

Encara que les xerrades estan destinades a col·lectius vulnerables, la informació que ofereixen és pràctica i valuosa per a qualsevol. Sobretot

el cas

CARMEN GUERRERO ► PENSIONISTA

«Menjo poc i no faig mai un segon plat per poder pagar la llum i el butà»

Carmen Guerrero és pensionista, té 78 anys i viu sola en un pis de la Meridiana, a Barcelona. Afortunadament el lloguer de la seva vivenda és baix perquè té un contracte molt antic. La Carmen cobra una pensió mínima i gairebé no surt de casa per problemes de salut. Malgrat això, el seu consum d'electricitat és molt baix. «Només encenc una bombeta en tota la casa i m'ho penso molt abans d'encendre qualsevol aparell», diu. De totes maneres, la seva factura de llum pot rondar els 50 euros, una quantitat que

li costa autèntics sacrificis poder pagar. «Procuro menjar poc i no em faig mai segon plat, perquè no m'arriben els diners per a res», diu.

L'estufa que la Carmen té a casa és de gas butà, però quan se li acaba, a vegades no pot pagar la bombona nova i s'ha d'esperar. Per sort, algunes vegades les seves filles la poden ajudar amb el pagament de les factures, però la Carmen augura que amb qualsevol pujada en la factura de l'electricitat al gener no podrà assumir les despeses. «No estic gens d'acord amb aquesta pujada, sem-

►► Carmen Guerrero, pensionista de 78 anys, al menjador de casa seva, a Barcelona, ahir.

EUROPA I
LA RESTA
D'ESPANYA

1 193.000 famílies catalanes no poden assumir el consum domèstic de llum i gas, segons l'Idescat

2 França, Bèlgica, Alemanya i altres països europeus ja tenen mesures contra la pobresa energètica

3 Andalusia vol aprovar una mesura similar a la de Catalunya, però per ara és només un esborrany

EL PERIÓDICO

Dues voluntàries d'ABD i alguns assistents a la xerrada i taller de factures.

perquè, com diu l'Elisa, «ara tots estem en situació de vulnerabilitat, ja que no podem fer res davant les pujades del preu».

SOBREPASSATS // Els assistents atenen aplicats i intenten memoritzar els consells, però l'Abdeslam està desesperat. «S'ha de fer alguna cosa, no podem viure així cinc persones. Jo no demano ajudes, jo vull feina», diu. Les voluntàries l'entenen. «Els nostres tallers són mesures atenuants de situacions que ens sobrepassen. Som David lluitant contra Goli-

at, que són els grans oligopolis que no donen cap atenció a col·lectius vulnerables i tan sols pensen en els seus balanços econòmics -diu la Núria-. Això ho fem perquè sabem que funciona però desenganyem-nos, és un pedaç perquè són mesures de petit estalvi». La Núria reconeix que els tallers no atenen el problema general de les pujades i afirma que el que seria eficaç és sumar esforços i tirar endavant campanyes per influir en l'agenda política. L'Abdeslam està preocupat per trobar feina i ja no suporta les pujades de preus dels sub-

ministraments bàsics. «S'ha de pensar en els pobres, no només en les empreses -es lamenta-. Notícies com la pujada anunciada em deixen molt trist, no es pot entrar al 2014 així». A l'acabar el taller, l'Abdeslam s'emporta la desesperació a casa.

L'objectiu d'ABD és seguir fent xerrades i assessorar de forma personalitzada a casa d'alguns afectats. «També formem voluntaris per implicar la societat civil en aquest tipus de tallers i projectes», sentència la Núria. ≡

bla que els que manen es paguen les festes amb els diners dels pobres», diu indignada. El seu enuig s'impregna de tristesa al pensar en les famílies que estan en situacions desesperades. Encara més. «Hi ha gent que està pitjor que jo, persones que a més no tenen una casa». L'anunci de la pujada de l'11% la va alarmar, però per més que s'esmoreeixi l'augment seguirà sent massa per a ella.

Tres condicions

La Carmen desconeix si es podria beneficiar del decret per impedir talls de subministraments a famílies pobres que ahir va aprovar el Govern de la Generalitat. Al cobrar una pensió inferior a 400 euros, en principi s'hi podria acollir arribat el cas, ja que l'indicador de renda de suficiència que no es pot superar és de 569,12 euros mensuals.

Tampoc l'han informat sobre

«Només encenc una bombeta en tota la casa i m'ho penso molt abans de connectar qualsevol aparell», diu

Augura que amb qualsevol pujada de l'electricitat al gener ja no podrà assumir les despeses

l'existència del bo social, mecanisme de protecció que suposa una reducció considerable de la tarifa i que les comercialitzadores elèctriques poden aplicar en determinats casos de vulnerabilitat, però tan sols si ho demana l'usuari.

El cas de la Carmen reuneix les tres condicions que intervenen en la pobresa energètica. La primera és viure en un immoble antic, cosa que fa que la seva vivenda tingui un aïllament insuficient, com la majoria d'immobles construïts abans dels anys 80. El segon condicionant és el baix nivell d'ingressos per la crisi, les retallades en prestacions socials i la disminució del poder adquisitiu. I el tercer, i que afecta tots els ciutadans en la mateixa mesura, és el brutal increment del preu de l'energia, que condemna a la desesperació aquells que abans ja no podien assumir el cost de la vida. E.P.

MESURA DE L'EXECUTIU D'ARTUR MAS

Un decret del Govern impedeix tallar gas i llum a famílies pobres

► La norma entrarà en vigor al gener i regirà en els mesos freds, del novembre al març

► Per acollir-s'hi s'ha de demostrar que es pateix una situació molt precària

EL PERIÓDICO
BARCELONA

El Govern de la Generalitat va aprovar ahir un decret que impedirà d'ara endavant que les empreses subministradores de gas i electricitat tallin el servei a famílies sense recursos econòmics durant els mesos més freds de l'any, en concret entre el novembre i el març. La mesura arriba en un context de crisi que sens dubte ha incrementat el nombre de famílies que es veuen obligades a controlar la despesa d'energia, o que senzillament ja no poden pagar per escalfar casa seva.

El decret serveix de colofó a setmanes de negociació entre partits, ja que la iniciativa de combatre els efectes de l'anomenada pobresa energètica ve de lluny i de diversos partits. En principi, havia de quedar regulada com una reforma del codi català de consum, en el marc de la llei d'acompanyament dels pressupostos, però davant la constatació que aquesta norma s'endarreria una mica, l'Executiu català va optar per prendre la decisió per decret per evitar més dilacions.

INDICADOR DE RENDA // La mesura està dirigida a protegir un sector que viu en condicions molt precàries, un col·lectiu acotat. Una línia defineix quines llars es podran acollir a aquesta espècie de moratòria: les unitats familiars amb uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència, fixat per al 2014 en 569,12 euros mensuals. Si la família compta amb tres membres, se sumaran un 30% a la quantitat. A més a més, els beneficiaris hauran d'acreditar que les tarifes contractades responen a la tarifa social prevista per llei. Els afectats tindran deu dies a partir del moment en què rebin un avís de tall de subministrament per presentar un informe de serveis socials que acrediti la seva situació.

Que no es pugui tallar subministraments en època de fred és una realitat que ja hi és en altres països europeus fa molts anys, i que CiU i ERC han acordat després que altres

també s'interessessin per la qüestió, com ICV o el mateix Síndic de Greuges, Rafael Ribó.

Francina Planas, de l'entitat Vincle, que atén persones socialment excloses, té clar que calia actuar i que el de la pobresa energètica és un problema creixent. No entra en quins requisits s'han d'acreditar, però n'assenyala un que li sembla indiscutible, el de les famílies amb nens: «Els adults tampoc, però cap nen hauria de passar fred, com cap nen hauria de passar gana. Són necessàries opcions més contundents».

Malgrat que les subministradores es van comprometre a donar compliment a aquesta norma, no està del tot clar que tinguin l'obligació legal de fer-ho. La competència en consum és exclusiva de Catalunya, i per aquesta part sembla que les firmes haurien d'obeir. Però la competència en energia és compartida, de manera que la de l'Administració central és jeràrquicament superior a la de la Generalitat. ≡

requisits

1 Informe de servei social en 10 dies

Els afectats que vulguin acollir-se a la norma hauran d'aportar en 10 dies des que se'ls avisi que se'ls està a punt de tallar l'electricitat o el gas un informe dels serveis socials que acrediti que compleixen els requisits, entre ells, no superar els 569 euros mensuals.

2 Gas i electricitat, del novembre al març

Els subministraments inclosos en el decret que el Govern va aprovar ahir són els de l'electricitat i el gas. El període en què s'impediran els talls per impagament de la factura és el que va del novembre al març, l'època en què es registren els mesos de més fred.